

ಕಲಿಕಾಫಲ - 9

ಮೂಕ್ತ ಲೇಖನ ಚಿಹ್ನೆಯೊಂದಿಗೆ ವಾಕ್ಯಗಳು, ಒಗಟುಗಳು, ನುಡಿಗಟ್ಟುಗಳು, ಗಾದೆಗಳು, ನಾಣ್ಯಾದಿಗಳು, ಲೇಖನ ಚಿಹ್ನೆಗಳು ಮತ್ತು ಕಾಲ, ಲಿಂಗ ಮೊದಲಾದ ವ್ಯಾಕರಣಾಂಶಗಳ ಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡುವರು.

ಚಟುವಟಿಕೆ 1: ನನ್ನ ಕನ್ನಡ

ಲೇಖನ ಚಿಹ್ನೆಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ನಿಮ್ಮ ಸಹಪಾಠಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಚಟೆಸಿ ಮುಂದೆ ಖಾಲಿ ಬಿಟ್ಟರುವ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಅವುಗಳ ಹೆಸರನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.

ಲೇಖನ ಚಿಹ್ನೆಗಳು	ಹೆಸರು	ಲೇಖನ ಚಿಹ್ನೆಗಳು	ಹೆಸರು
.	ಶ್ರೀರಾಮ ಚಿರಾಯ	.	ಅಲ್ಲಿ ಚಿರಾಯ
:	ಅರ್ಥಾ ಚಿರಾಯ ಜೀಹ್ನೆ	,	ಘಾಳಭಂತೀ ಜೀಹ್ನೆ
-	ವಿಷರಣ ಹೃಜೀ ಜೀಹ್ನೆ		
	ಎತ್ತೆ ದೀಳ್ಫ್ಲ್ಯಾಟ್ ಶಿಳ್ಫಾಲ	( )	ಅಲ್ಲಾವ ರಣ
?	ಶ್ರೀಶ್ರುಧಿರಕ ಜೀಹ್ನೆ	" "	ಉಧೂರಣ ಜೀಹ್ನೆ
!	ಉಧೂಬಿಹೂರಕ ಜೀಹ್ನೆ	{ }	ಶ್ರೈಷ್ಟಿ ವರ್ಣ

ಚಟುವಟಿಕೆ 2: ಕರೆಯೋಳಗೆ

ಕಥೆಯನ್ನು ಗಮನವಿಟ್ಟು ಓದಿ. ಸಂತರ ಕೆಳಗೆ ನೀಡಿರುವ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರಿಸಿರಿ.

ವಿಕ್ರಮನು ತನ್ನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ ಬಡವರಿಗೆ ದಾನ ನೀಡುವ ಪರಿಪಾಠ ಇಟ್ಟಕೊಂಡಿದ್ದ. ಹೀಗೆ ದಾನ ನೀಡುವಾಗ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದ ಸಾಧುವು ವಿಕ್ರಮನಿಂದ ದಾನ ಪಡೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವಾಗ ಅವನ ಕ್ಯಾಯಲ್ಲಿ ಆತೀವಾದಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಬಂದು ಹಣ್ಣಿನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದನು. ಅದನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ ಸೋಡಿರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಅಮೂಲ್ಯ ವಜ್ರಗಳಿರುತ್ತಿದ್ದವು. ಇದು ಪ್ರತಿನಿತ್ಯವೂ ನಡೆದು ಬಂತು. "ಇವನ್ನಾಕೆ ನನಗೆ ಪ್ರತಿ ನಿತ್ಯವೂ ಹಣ್ಣಿನ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಹರಳುಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ?" ಎಂದು ಸೋಜೆಗಪಟ್ಟಿ ವಿಕ್ರಮನು ಬಂದು ದಿನ ಬ್ಯಾರಾಗಿಯನ್ನು ತಡೆದು ನಿನಗೇನು ಬೇಕಾಗಿದೆ? ನಿನ್ನ ಉದ್ದೇಶವೇನು? ಎಂದು ಕೇಳಿದನು.

ಈ ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವ ಲೇಖನ ಚಿಹ್ನೆಗಳ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿ ನಿಮ್ಮ ಸಹಪಾಠಿಯೊಂದಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿದೆಯೇ ಎಂದು ಪರಿಶೀಲಿಸಿರಿ.

ಪ್ರಾಣ ವಿರಾಮ, ಉದ್ದರಣ ಚಿಹ್ನೆ, ಪ್ರಶ್ನಾಧರಕ ಚಿಹ್ನೆ

ಚಟುವಟಿಕೆ 3: ಚಿಹ್ನೆ ನಾನೇ ಹಾಕುವ.

ಗಡ್ಡಭಾಗವನ್ನು ಓದಿ, ನಿಮ್ಮ ಗೇಳೆಯರೊಂದಿಗೆ ಚರ್ಚೆಸಿ ಸೂಕ್ತ ಲೇಖನ ಚಿಹ್ನೆ ಹಾಕಿ.

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟ ದಿನ ದಿನ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾ ಹೋಯಿತು 1942ರಲ್ಲಿ ಗಾಂಥಿಜಿಯವರು ಬ್ರಿಟಿಷರೇ ಭಾರತ ಬಿಟ್ಟು ತೊಲಗಿ ಎಂಬ ಫೋಟನೆ ಮಾಡಿದರು ದೇಶದೆಲ್ಲದೆ ಗಾಂಥಿಜಿಯವರ ಫೋಟನೆಗೆ ಭಾರತೀಯರ ಬೆಂಬಲ ದೊರೆಯಿಲು ದಕ್ಷಿಣ ಭಾಗದ ಈ ಚಳುವಳಿಗೆ ವ್ಯುಲಾರ ಮಹಡೇವ ನೇತ್ಯತ್ವ ವಹಿಸಿದ್ದರು ಹಳ್ಳಿಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ತಿರುಗಿ ಗಾಂಥಿಜಿಯವರ ಫೋಟನೆಯನ್ನು ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಿದರು ಅವರ ಮಾತುಗಳು ದೇಶಭಕ್ತಿಯನ್ನು ಬಡಿದಬ್ಬಿಸಿದವು

ಚಟುವಟಿಕೆ 4: ಉತ್ತರ ಕಂಡು ಹಿಡಿಯಿರಿ.

ನೀಡಿರುವ ಒಗಟುಗಳ ಸರಿ ಉತ್ತರ ಬರೆಯೋಗ್.

- ಇದ್ದಲು ನುಂಗುತ, ಗದ್ದಲ ಮಾಡುತ, ಉದ್ದಕ್ಕೂ ಓಡುತ ಮುಂದಕೆ ಸಾಗುವೆನು.
ರ್ಯಾಲ್
- ಉಟಕ್ಕೆ ಕುಳಿತವರು ಹನ್ನೆರಡು ಜನರು. ಬಡಿಸುವವರು ಇಬ್ಬರು. ಒಬ್ಬನು ಒಬ್ಬರಿಗೆ ಬಡಿಸುವಪ್ಪರಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಹನ್ನೆರಡು ಜನಕ್ಕೂ ಬಡಿಸುತ್ತಾನೆ.
- ನೀವು ಬರೆದ ಉತ್ತರ ಸರಿ ಎಂದು ಹೇಗೆ ಹೇಳುವಿರಿ? ಸಹಪಾಠಿಯೊಂದಿಗೆ ಚರ್ಚೆಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.

ನಾನ್‌ನಿಂದ್ದು

ರೀಲಿಗಿಂಥನ ಕಲ್ಲಿದ್ದಲು ಕಲ್ಲಿದ್ದಲು ಉರಿಸಿ ಅದರಿಂದ ಬಂದ ಶಕ್ತಿಯಿಂದ ರೈಲು ಓಡುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಉದ್ದಕ್ಕೂ ಓಡುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಅದು ಹೆಚ್ಚು ಸದ್ಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ ಹೀಗಾಗಿ ಮೊದಲನೇ ಉತ್ತರ ರೈಲು. ಗಡಿಯಾರದಲ್ಲಿ 12 ಸಂಖ್ಯೆಗಳಿರುತ್ತವೆ ಗಂಟೆ ಮುಳ್ಳು ಮತ್ತು ನಿಮಿಷದ ಮುಳ್ಳು ನಡುವೆ ಓಡುತ್ತಿರುತ್ತವೆ. ಗಂಟೆ ಮುಳ್ಳು ಒಂದು ಸಂಖ್ಯೆ ಓಡುವಪ್ಪರಲ್ಲಿ ನಿಮಿಷದ ಮುಳ್ಳು ಪ್ರಾಣ ಒಂದು ಸುತ್ತು ಸುತ್ತು ಬೆಧುತ್ತಾನೆ.

ಚಟುವಟಿಕೆ 5: ನಮ್ಮೊರ ಒಗಟುಗಳು

ನಿಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿರುವ ಹಿರಿಯರನ್ನು ಕೇಳಿ ಒಗ್

ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಕೊಡಲಿಗಳು ತೇಲಾಡುತ್ತವೆ- ಹುಣಸೇಹಣ್ಣು

- _____ ಬೆಳ್ಳಿ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಕಪ್ಪು ಸೂರ್ಯ- ಹಣ್ಣು
- _____ ಅಕ್ಕನ ಮೇಲೆ ಭತ್ತಿ- ರೆಪ್ಪೆ
- _____
- _____ ಹುಟ್ಟುತ್ತೇ ಹುಡುಗ ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಟೋಪಿ ಹಾಕಿರುತ್ತೆ- ಬದನೆಕಾಯಿ.
- _____ ಸಾಗರಪುತ್ರ, ಸಾರಿನ ಮಿತ್ರ- ಲಂಪ್ಪು
- _____ ಸಾವಿರಾರು ಹಕ್ಕಿಗಳು, ಒಂದೇ ಬಾರಿಗೆ ನೀರಿಗಿಲಿತವೆ- ಅಕ್ಕಿ
- _____ ಗುಡುಗು, ಗುಡುಗಿದರೆ ಸಾವಿರ ನಯನಗಳು ಅರಳುವುದು- ನವಿಲು.

ಹಣ್ಣೀಲ್, ಕಾಲಿಲ್, ಆದರು ಚಲಿಸುತ್ತಿದೆ ಯಾವುದು ಎಲ್ಲಿದೆ ಬಲ್ಲಿದನ ಹೇಳಿರಲ- ನದಿ

ಚಟುವಟಿಕೆ 6: ಭಾಷಾ ಮೊಗಡು.

ಕಥೆಯನ್ನು ಒದಿ. ಪ್ರತ್ಯೇಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ಬರೆಯಿರಿ.

ಅದೊಂದು ದೊಡ್ಡ ಉರು. ಮುಂಜಾನೆ ಆ ಉರಿನ ನಾಗಣ್ಯ ಮತ್ತು ರಾಮಣ್ಯ ಇಬ್ಬರು ವಾಕಿಂಗ್ ಹೊರಟಿದ್ದರು. ಅವರಿಬ್ಬರು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಏನೋ ಜಗಳ ಶುರುವಾಯಿತು. ರಾಮಣ್ಯ ಉಟ ಬಲ್ಲವನಿಗೆ ರೋಗವಿಲ್ಲ; ಮಾತು ಬಲ್ಲವನಿಗೆ ಜಗಳವಿಲ್ಲ; ಎಂಬ ಮಾತಿನಂತೆ ತಾನು ಮಾತನಾಡುವುದನ್ನು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ ಅಲ್ಲಿಂದ ತನ್ನ ಮನೆಗೆ ಹೋದನು. ರಾಮಣ್ಯನ ಕೋಪ ತಣ್ಣಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅವನು ನಾಗಣ್ಯನ ಮೇಲೆ ಕತ್ತಿ ಮನೆಯುತ್ತೇ ಇದ್ದನು. ಕೊನೆಗೆ ಶಕ್ತಿಗಿಂತ ಯುಕ್ತಿ ಮೇಲು ಎಂಬ ಮಾತಿನಂತೆ ನಾಗಣ್ಯ ಪಾಠ ಕಲಿಸಲು ನಿರ್ಧರಿಸಿ ತನ್ನ ಅಜ್ಞ ಯಾವಾಗಲೂ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದ ಉಪಾಯ ಬಲ್ಲವನಿಗೆ ಅಪಾಯವಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಮಾತು ನೆನಂಬಿಗೆ ಬಂದು ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಷಂತೆ ಬಂದು ಉಪಾಯವನ್ನು ಮಾಡಿ ನಾಗಣ್ಯನನ್ನು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಕಾಣಲು ಹೊಂಚು ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದನು.

1. ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ದಪ್ಪ ಅಕ್ಷರಗಳಲ್ಲಿ ಬರೆದ ಪದಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಮಾಡಿರಿ.

ಉಂಟಾಗಿರುವ ನಿಗದಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತು ಬಲ್ಲವನಿಗೆ ಜಗಳವಿಲ್ಲ, ಕೋಪ ತಣ್ಣಾಗಲಿಲ್ಲ, ಕತ್ತಿಮನೆ, ಶಕ್ತಿಗಿಂತ ಯುಕ್ತಿ ಮೇಲು, ಪಾಠ ಕಲಿಸಲು, ಉಪಾಯ ಬಲ್ಲವನಿಗೆ ಅಪಾಯವಿಲ್ಲ, ಹೊಂಚುಹಾಕು.

2. ಮೇಲೆ ಪಟ್ಟಮಾಡಿರುವ ಪದಗಳನ್ನು ಗಾದೆ ಮಾತುಗಳು ಮತ್ತು ನುಡಿಗಟ್ಟಿಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.

ಗಾದೆ ಮಾತು	ಉಂಟಾಗಿರುವ ನಿಗದಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತು ಬಲ್ಲವನಿಗೆ ಜಗಳವಿಲ್ಲ. ಶಕ್ತಿಗಿಂತ ಯುಕ್ತಿ ಮೇಲು, ಉಪಾಯ ಬಲ್ಲವನಿಗೆ ಅಪಾಯವಿಲ್ಲ.
ನುಡಿಗಟ್ಟಿ	ಕೋಪ ತಣ್ಣಾಗಲಿಲ್ಲ, ಪಾಠ ಕಲಿಸಲು, ಹೊಂಚುಹಾಕು, ಕತ್ತಿಮನೆ.

3. ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವ ಗಾದೆ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ. (ಚಿರಿಯರ ಸೆರವು ಪಡೆಯಿರಿ)

ಆತುರಗಾರನಿಗೆ ಬುದ್ಧಿ ಮಟ್ಟ

ತಾಯಿಯಂತೆ ಮಗಳು ನೂಲಿನಂತೆ ಸೀರೆ.

ಮಾತು ಬೆಳ್ಳಿ, ಮೌನ ಬಂಗಾರ

ಕೃಕೆಸರಾದರೆ ಬಾಯಿ ಮೊಸರು.

ಬೆಳ್ಳಿಗಿಡ್ಡಿದ್ದೆಲ್ಲ ಹಾಲಲ್ಲ.

ತಾಳಿದವನು ಬಾಳಿಯಾನು.

ಮನಸ್ಸಿದ್ದರೆ ಮಾಗ್.

ವೇದಸುಳ್ಳಾದರು ಗಾದೆ ಸುಳ್ಳಾಗದು.

ಹಾಸಿಗೆ ಇದ್ದಷ್ಟು ಕಾಲು ಜಾಚು.

ಅಲ್ಪರಸಂಘ ಅಭಿಮಾನ ಭೇಂಗ.

ಮಾಡಿದವರ ಪಾಪ ಆಡಿದವರ ಬಾಯಲ್ಲಿ.

4. ನೀವು ತಿಳಿದಿರುವ ನುಡಿಗಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.

ಕಟ್ಟಿಗೆ ಬೀಳು, ಕಣ್ಣಿಬಂತು, ಎಕ್ಕುಹುಟ್ಟಿಕೊಯಿತು, ಬಾಲಬಿಟ್ಟು, ಮೂಗುಹಾಕು, ನಿದ್ದೇಕೊರೆ, ಹೊಟ್ಟುಹುಟ್ಟು, ಸತ್ತುಸುಣ್ಣವಾಗು, ತೋಟದೂರ, ಮೀನೆಮಣ್ಣಾಗು, ಬೀಳಿಬೀಯೋಲ್ಲ, ಕಿವಿಕಟ್ಟು, ಹರಟಿಕೊಚ್ಚು, ಬೆಟ್ಟುಮದಿಸು, ಟೋಪಿಹಾಕು, ಹುಬ್ಬುಹಾರಿಸು,

ಚಟುವಟಿಕೆ 7: ನುಡಿಗಟ್ಟು

ಶಿಕ್ಷಕರ / ಹಿರಿಯರ ಸಹಾಯದೊಂದಿಗೆ ನುಡಿಗಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಅರ್ಥ ಬರೆಯಿರಿ. ಅವಕ್ಕೆವಿಧೂರೆ ಶಬ್ದಕೋಡದ ಸಹಾಯ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಿ.

ಮಾರೆ	ಕಾರಿಗೆ ಒದಗಿಸಿದ ಹೇಳು	ಒದಿ ಮೋಹನ
1	1) ಪ್ರಪಂಚ ಕಾಣಿದವ - ಅನುಭವವಿಲ್ಲದವ	
2	2) ವಾರಣ ಹಿಂಡು - ಬಹಳ ಹೀಡಿಸು	
3	3) ಬಣ್ಣಕಟ್ಟು - ಇಲ್ಲದಿರುವುದನ್ನು ನೇರಿಸು	
4	4) ಬಣ್ಣಬಯಲಿಗೆ ಬರು - ರಹಸ್ಯ ಬಯಲಾಗು	
5	5) ಬೌಲಿಗೆ ಬೀಳು - ವರಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕು	
6	6) ಬಾಲಕತ್ತರಿಸು - ಸೊಕ್ಕು ಮುರಿ	
7	7) ಬಿಸಿ ಬಿಸಿ ಸುದ್ದಿ - ಆಗ ತಾನೇ ಪ್ರಕಟವಾದ ಸುದ್ದಿ	
8	8) ಬಣ್ಣ ಕೆಚ್ಚು - ನಯವಾಗಿ ಮಾತಾಡು	
9	9) ಬೆನ್ನುತಟ್ಟು - ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸು	
10	10) ಮಣ್ಣ ವೈಟ್‌ಗು - ಹಾಳಾಗು	

ಚಟುವಟಿಕೆ 8: ಗಾದೆಮಾತು ಬರೆಯೋಗ.

ಈ ಸನ್ನಿವೇಶವನ್ನು ಒದಿ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಿ. ಈ ಸನ್ನಿವೇಶಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ತವಾದ ಗಾದೆಮಾತು ರಚಿಸಿರಿ.

ರಂಗಣ್ಣನು ರೈತನಾಗಿ ತನ್ನ ಹೊಲ ಉಳಿಮೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ದುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದನು. ಅವನಿಗೆ ಹೊಲದಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಬೆಳೆ ಬಂದಿತು. ಬೆಳೆದ ಬೆಳೆಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಬೆಳೆಯೂ ಸಿಕ್ಕಿತ್ತು. ಇದರಿಂದ ಆತನು ಇನ್ನಷ್ಟು ಆಸಕ್ತಿಯಿಂದ ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡಿದನು.

ಕ್ರಿ. ಕೈಫಿಯಾದರೆ ಖಾಯಿ ಹೈಕ್ವಿನ್.

ಸಹಪಾರಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಚರ್ಚಿಸಿ, ಆ ಗಾದೆ ಮಾತಿನ ಅರ್ಥವನು, ತಿಳಿದು, ಅದನು, ಬರೆಯಿರಿ. ಮನುಷ್ಯನ ಬದುಕಿಗೆ ಅತಿ ಅವಶ್ಯಕ ವಸ್ತುಗಳು ಏನೆಂದರೆ ಗಾಳಿ, ನೀರು, ಉಣಿ, ಬಟ್ಟೆ ಮತ್ತು ವಸತಿ. ಗಾಳಿ ಮತ್ತು ನೀರು ಪುಕ್ಕಟೆಯಾಗಿ ದೊರೆತರೂ ಮಿಕ್ಕವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಹಣ ಬೀಳು. ಹಣ ಆಕಾಶದಿಂದ ಉದುರುವುದಿಲ್ಲ. ಹಣ ಗಳಿನಲು ಉದ್ದೋಜ ಮಾಡಬೀಳು. ಕೈ ಕೆಸರಾಗುವುದು ಎಂದರೆ ಉದ್ದೋಜ ಮಾಡುವುದು; ಬಾಯಿ ಮೊಸರು ಎಂದರೆ ಹೊಟ್ಟಿಗೆ ಉಣಿ. ಮೋಮಾರಿಯಾದವನು ಇತರರ ಹಂಗಿನಲ್ಲಿ ಬದುಕಬೀಳು ಅಥವಾ ಭಿಕ್ಷೆ ಬೀಡಬೀಳು. ತಮ್ಮ ಮೇಲಿ ತಮಗೆ ಅಭಿಮಾನ ಇರುವವರು ತಾವೇ ದುಡಿದು ಹಣ ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡಬೀಳು.

4. ನೀವು ತಿಳಿದಿರುವ ನುಡಿಗಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.

ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬೀಳು, ಕೆಣ್ಣು ಬಂತು, ಎಕ್ಕುಹುಟ್ಟಿಹೊಯಿತು, ಬಾಲಬಿಚ್ಚು, ಮೂಗು ಹಾಕು, ನಿದ್ದೆಕೊರೆ, ಹೊಟ್ಟುಹುಟ್ಟು, ಸತ್ತು ಸುಣ್ಣಾವಾಗು, ಶೋಟದೂರ, ಮೀನೆ ಮಣ್ಣಾಗು, ಬೀಳಿಬೀಯೋಲ್ಲ, ಕಿವಿಕಚ್ಚು, ಹರಟಿಕೊಚ್ಚು, ಬೆಟ್ಟುಮಡಿಸು, ಟೋಪಿ ಹಾಕು, ಹುಬ್ಬು ಹಾರಿಸು,

ಚಟುವಟಿಕೆ 7: ನುಡಿಗಟ್ಟು

ಶಿಕ್ಷಕರ / ಹಿರಿಯರ ಸಹಾಯದೊಂದಿಗೆ ನುಡಿಗಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಅರ್ಥ ಬರೆಯಿರಿ. ಅವಶ್ಯವಿದ್ದರೆ ಶಬ್ದಕೋಶದ

ಮಾದರಿ	ಜಾಲಿಗೆ ಬುದ್ದಿ ಹೇಳು	ಒದಿ ಹೋಗು
1	1) ಪ್ರಪಂಚ ಕಾಣಿದವ - ಅನುಭವವಿಲ್ಲದವ	
2	2) ಪ್ರಾಣ ಹಿಂಡು - ಬಹಳ ಪೀಡಿಸು	
3	3) ಬಣ್ಣಕಟ್ಟು - ಇಲ್ಲದಿರುಪುದನ್ನು ಸೇರಿಸು	
4	4) ಬಣ್ಣು ಬಯಲಿಗೆ ಬರು - ರಹಸ್ಯ ಬಯಲಾಗು	
5	5) ಬೀಲಿಗೆ ಬೀಳು - ವಶಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕು	
6	6) ಬಾಲ ಕತ್ತರಿಸು - ಸೊಕ್ಕು ಮುರಿ	
7	7) ಬಿಸಿ ಬಿಸಿ ಸುದ್ದಿ - ಆಗ ತಾನೇ ಪ್ರಕಟವಾದ ಸುದ್ದಿ	
8	8) ಬಣ್ಣ ಹೆಚ್ಚು - ನಯವಾಗಿ ಮಾತಾಡು	
9	9) ಬೆನ್ನು ತಟ್ಟು - ಪ್ರೌತ್ತಾಹಿಸು	
10	10) ಮಣ್ಣು ವೈಶಿಗು - ಹಾಳಾಗು	

ಚಟುವಟಿಕೆ 8: ಗಾದೆಮಾತು ಬರೆಯೋಗ್ಗಾ.

ಈ ಸನ್ನಿಹಿತವನ್ನು ಓದಿ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಿ. ಈ ಸನ್ನಿಹಿತಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ತವಾದ ಗಾದೆಮಾತು ರಚಿಸಿರಿ.

ರಂಗಣ್ಣನು ರೈತನಾಗಿ ತನ್ನ ಹೊಲ ಉಳುಮೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ದುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದನು. ಅವನಿಗೆ ಹೊಲದಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಬೆಳೆ ಬಂದಿತು. ಬೆಳೆದ ಬೆಳೆಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಬೆಲೆಯೂ ಸಿಕ್ಕಿತು. ಇದರಿಂದ ಆತನು ಇನ್ನಷ್ಟು ಆಸಕ್ತಿಯಿಂದ ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡಿದನು.

ಕ್ರಿಂತಿರಾಧರಿ ಗ್ರಾಹಿ ಹೀಳಿಸಿ.

ಸಹಪಾಲಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಚರ್ಚೆಸಿ, ಆ ಗಾದೆ ಮಾತಿನ ಅರ್ಥವನು, ತಿಳಿದು, ಅದನು, ಬರೆಯಿರಿ.

ಮನುಷ್ಯನ ಬದುಕಿಗೆ ಅತಿ ಅವಶ್ಯಕ ವಸ್ತುಗಳು ಏನೆಂದರೆ ಗಾಳಿ, ನೀರು, ಉಂಟ, ಬಟ್ಟೆ ಮತ್ತು ವಸತಿ. ಗಾಳಿ ಮತ್ತು ನೀರು ಪ್ರಕೃತಿಯಾಗಿ ದೊರೆತರೂ ವಿಕ್ಷೇಪನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಹಣ ಬೇಕು. ಹಣ ಆಕಾಶದಿಂದ ಉದುರುವದಿಲ್ಲ. ಹಣ ಗಳಿಸಲು ಉದ್ದೋಷಗ ಮಾಡಬೇಕು. ಕೈ ಕೆಸರಾಗುವುದು ಎಂದರೆ ಉದ್ದೋಷ ಮಾಡುವುದು; ಬಾಯಿ ಮೊಸರು ಎಂದರೆ ಹೊಟ್ಟಿಗೆ ಉಂಟ. ಸೋಮಾರಿಯಾದವನು ಇತರರ ಹಂಗಿನಲ್ಲಿ ಬದುಕಬೇಕು ಅಥವಾ ಭಿಕ್ಷೆ ಬೇಡಬೇಕು. ತಮ್ಮ ಮೇಲೆ ತಮಗೆ ಅಭಿಮಾನ ಇರುವವರು ತಾವೇ ದುಡಿದು ಹಣ ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ಚಟುವಟಿಕೆ 9: ಗಾದೆ-ಕಥೆ

ಈ ಕಥಿನ ಗಾದೆಮಾತನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಿ. ಈ ಕಥಿನ ಗಾದೆಮಾತಿಗೆ ಸೂಕ್ತ ಕಥೆ ರಚಿಸಿ. "ಅತಿ ಆಸೆ ಗತಿಗೇದು" ಅಥವಾ ನಿಮಗೆ ಇಷ್ಟವಾದ ಗಾದೆಗೆ ಪೂರಕವಾಗಿ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಕಥೆ ಬರೆಯಿರಿ.

ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಹತ್ತಿರ ಒಂದು ಹೋಳಿ ಇತ್ತು ಅದು ಪ್ರತಿದಿನವೂ ಒಂದು ಜಿನ್ನದ ಮೊಟ್ಟೆ ನೀಡುತ್ತಿತ್ತು ಆವೃತ್ತಿಯು ಹೋಳಿಯನ್ನು ಕೊಯ್ದರೆ ಎಲ್ಲಾ ಮೊಟ್ಟೆಗಳು ಈ ದಿನವೇ ಸಿಗುತ್ತವೆ ಎಂದು ಆ ಹೋಳಿಯನ್ನು ಕೊಯ್ದನು. ನೋಡಿದರೆ ಒಳಗೆ ಒಂದೇ ಮೊಟ್ಟೆ ಇತ್ತು ಕೊಡುವ ಚಿನ್ನದ ಮೊಟ್ಟೆಯನ್ನು ಹಾಳು ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟನು ಈ ಕಥೆಯು ಅತಿ ಆಸೆ ಗತಿಗೇದು ಎನ್ನುವ ಗಾದೆಗೆ ಪೂರಕವಾಗಿದೆ.

ಚಟುವಟಿಕೆ 10: ಗಾದೆ ಎರ್ಪಾಡು

ನೀಡಲಾದ ಪದಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ಗೆಳೆಯರೂಂದಿಗೆ ಚಟುವಟಿಕೆ ಆ ಪದಗಳನ್ನು ಒಳಗೆ ಗಾದೆ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.

ಪದಗಳು		ಗಾದೆಮಾತು
ಪ್ರೇರು	ಮೊಳಕೆ	ಇಷ್ಟಿಯಾಯ ಹೈರು ಯೊಂಕಿಲ್ಲಾ
ಉಪ್ಪು	ತಾಯಿ	ಉಟ್ಟಿನಿಂತೆ ದೈಸಿಲಿಲ್ಲ ತ್ರಾಷಿಕಿಂತೆ ಇಂದ್ರಿಯಿಲ್ಲ
ತನೆಬಳ್ಳು	ಹನಿಹಳ್ಳು	ರುನಿಯಿನಿನುಸಿಸಿರೆ ಸುಷ್ಪು ಹೇನಿಕೆನಿಸುಸಿದೆರೆ ಬಳ್ಳು
ಆಕಳು	ಹಾಲು	ಬ್ರಿಕ್ಕು ಕೆತ್ತುದಿರೆ ಜಾಲ ಕೆತ್ತು.
ಹಲ್ಲು	ಕಡಲೆ	ಒಲ್ಲಿದ್ದೀರಿ ಕುದಿಲ್ಲಿ ಕುಡಿಲ್ಲಿ ಇಂದ್ರಾಯಿತೆ ರಾಲ್ಲಿಲ್ಲ.

ಇದರಲ್ಲಿ ನಿಮಗೆ ಇಷ್ಟವಾದ ಗಾದೆಮಾತನ್ನು ಎವರಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ. ಅದು ನಿಮಗೆ ಯಾಕೆ ಇಷ್ಟ ಎಂಬುದನ್ನೂ ತಿಳಿಸಿ.

ಯೊಮೆ ಇಷ್ಟಿ ಯೊನಿ ಖಂಡಾಲ : - ಇಡು ನನಗೆ ಇಷ್ಟಿ.
 ಲಕ್ಷ್ಮಿಂದರೆ ಲೈರೂತು ಹಿಷ್ಟುಗೆ ಇಂದ್ರಿಯ ಯಾರ್ಥ ಯೊತ್ತೆನ್ನು
 ಇಡುತ್ತು ಕುರ್ತಿಭಾರದು. ಫೆಂದಿಭೂತ್ಯಾ ತರ್ಕುಂತೆ ಯೊತ್ತೆನ್ನೀರ್ವೀಣು.
 ಉಷ್ಣಿ ಶೈಲಿಂದಿಭೂತ್ಯಾ ಯೊನಿ ಇರ್ವೀಣು.

ಚಟುವಟಿಕೆ 11: ಗಾದೆ ಯದುಕು

ಕೃಷಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ 3 ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ 3 ಗಾದೆಮಾತುಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ. ಅವಶ್ಯವಿದ್ದಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಹೋಳಿಕರ ಸದಾಯ ಪಡೆಯಿರಿ.

1. ಹ್ರಿಂಕ್‌ ರೂನಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಲ್ ಮೊಡಿನ್‌ ಶ್ವಾರಕ ಗಾದೆಗಳು ನೆಲುವನ್ನು ತುಂಬ ತುಕ್ಕು.
2. ಉತ್ತರ ಒಂಪ್ಲುವೆವೆನ್ ಖಾದುಕು ದತ್ತೆಲೂ ವೀರೇಸ್.
3. ತೆಸ್ತು ಗಡ್‌ರ್‌ ಮೊರು ನೋಳ್, ಎತ್ತಿರೆತ್ತಿನೆ ಹಿಂಡೇ ವೀಳ್.

1. ಕ್ರಿಲ್ಯು ಏಂಪ್ರೂ ಮೆಕು ಗಟ್‌
ಶ್ವಾರಕ ಗಾದೆಗಳು
2. ಹಿಸ್ ಕೈರ್‌ಟ್ ಚಿಕ್ಕೆಸಿಂತ್‌ ಲೀಟ್ ಚಿಕ್ಕೆಸಿರ್ಪೆ ಲೀಲ್ಯ
3. ಲಿಟ್‌ರ್‌ ಚಿನೆಂಪೆವೀ ರ್ಹಿಂತ್‌.

ಚಟುವಟಿಕೆ 12: ಘಟನೆಗೊಂದು ಗಾದೆ

1. ನೀಡಲಾದ ಪಠ್ಯವನ್ನು ಓದಿ, ಅದರಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವ ಗಾದೆ ಮಾತು ಮತ್ತು ನುಡಿಗಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ಗುರ್ತಿಸೋಣ.

ಗುಹೆಯೊಂದರಲ್ಲಿ ನರಿಯೊಂದು ವಾಸವಾಗಿತ್ತು. ಅದು ಕ್ಯೆ ಕೆಸರಾದರೆ ಬಾಯಿ ಮೊಸರೆಂದು ತಿಳಿದಿತ್ತು. ಆದ್ದರಿಂದ ಅದು ಮೃಲುಗಟ್ಟಲೆ ದಿನಾಲು ಆಹಾರ ಅರಸಿ ಹೊರಹೋಗೆತ್ತಿತ್ತು ಮತ್ತು ಸಂಜಯಾಗುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಆ ಗುಹೆಯನ್ನು ಸೇರಿಕೊಂಡು ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿತ್ತು. ಒಮ್ಮೆ ನರಿಯು ಆಹಾರ ಅರಸಿ ಹೊರಗೆ ಹೋಗಿತ್ತು. ಅದೇ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಹಸಿದ ಹುಲಿಯೊಂದು ಆಹಾರ ಹುಡುಕುತ್ತಾ ಗುಹೆಯ ಒಳಗೆ ನುಗ್ಗಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿ ಏನೂ ಸಿಗಲಿಲ್ಲ, ಆದರೆ ಗುಹೆಯಲ್ಲಿ ನರಿಯು ಇರುವಿಕೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿತು ಮತ್ತು ತನ್ನ ಬೇಟೆಗಾಗಿ ಅಲ್ಲೇ ಅಡಗಿತ್ತು. ಸಂಜೆ ಗುಹೆಯ ಬಳಿ ಬಂದ ನರಿಗೆ ಯಾರೋ ಗುಹೆಯ ಬಳಿ ಸುಳಿದಾಡಿರುವ ವಾಸನೆಯನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಿತ್ತು. ಅನುಮಾನಗೊಂಡ ನರಿಯು ಒಂದು ಉಪಾಯ ಮಾಡಿತ್ತು. ಆದರಂತೆ ಗುಹೆಯನ್ನು ಹುರಿತು, “ಎಲೆ ಗುಹೆಯೇ, ಪ್ರತೀ ದಿನ ಬಂದಾಗ ನನ್ನನ್ನು ಆತ್ಮೀಯವಾಗಿ ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ. ಒಳಗೆ ಬಾ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದೆ. ಆದರೆ ಇಂದೇಕೆ ಸುಮ್ಮುನಿರುವೆ?” ಎಂದಿತ್ತು. ಹುಲಿಯು ನಿಜವಿರಬಹುದೆಂದು ನಂಬಿತು ಮತ್ತು ಗುಹೆ ಮಾತನಾಡಲಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ಹುಲಿಯು ನರಿಯನ್ನು “ಒಳಗೆ ಬಾ ಗೆಳಯಾ” ಎಂದಿತ್ತು. ಈಗ ನರಿಯ ಉಹಳಿಕೆ ನಿಜವಾಗಿತ್ತು. ಗುಹೆಯಲ್ಲಿ ಆಗಂತುಕನಿರುವುದು ಸ್ವಷ್ಟವಾಯಿತ್ತು. ಕೊಡಲೇ ನರಿಯು ಕಾಲಿಗೆ ಬುದ್ದಿ ಹೇಳಿತ್ತು. ಹುಲಿಯು ಪೆಚ್ಚುಮೊರೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡು “ಕ್ಯೆಗೆ ಬಂದ ತುತ್ತು ಬಾಯಿಗೆ ಬರಲಿಲ್ಲ” ಎಂದು ಗೊಳಿಗೊತ್ತಾ ಅಲ್ಲಿಂದ ಕಂಬಿಕಿತ್ತಿತ್ತು.

ಗಾದೆಮಾತು	ನುಡಿಗಟ್ಟಿ
ಕ್ರೀಕಿನ್‌ರಾಫೆ ಹಿಂಣ ಮೊಸರು	ಕ್ರಿಲ್ಯು ಐಂಟ್ ವೀಳ್. ಕ್ರೀನಿ ಖಂಡ ತುತ್ತು ಹಿಂಣ ಖರ್ಲಿಲ್ಲ.

2. ಕೆಳಗನವುಗಳನ್ನು ಸುಧಿಗಟ್ಟಿ, ಗಾದೆ, ಒಗ್ಗುಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿ ಬರೆಯಾಗಿ.

(ಮೂಲ ತೂರಿಸು, ಕೇಳಿದ ಕಿ ಉರಿಗೆ ಮಾರಿ ತಂದಿತು, ಕಾಲಿಗೆ ಬ್ಯಾಂಡಿ ಹೇಳು, ದಾಸ ಮರುದೆ ದೊಲತೆ ಮರುದೆ ಲೋಕಕೆಲ್ಲಾ ಒಂದೇ ಬುರುದೆ, ಚೆನ್ನಿಗೆ ಖೂರಿ ಹಾಕು, ಒಂದು ಕುರಿ ಹಳ್ಳಿಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದರೆ ಎಲ್ಲಾ ಬಿದ್ದವು, ಚನ್ನದ ಬೆಣಗೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳಿಗೆ, ತಲೆ ಹಾಕು, ಮುಚ್ಚಿಟ್ಟಿದ್ದು ಮಣ್ಣಿನ ಪಾಲು, ಕರುಳು ಹಿಂಡು, ಮಂಟ ಬಾದಿ, ಚಕ್ಕೆ ತೋಟ ಜೊರು ಬಿದ್ದರೆ ಹಾಳು)

ಗಾದೆಗಳು	ಒಗ್ಗುಗಳು	ಸುಧಿಗಟ್ಟು
ಹೆಯ್ಹಿಟ್ಟಿದ್ದು ಯೋಣಿನ ನೀಲ	ಹೀನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿಯಿಂದ ಬೆಂಗಳಿ	ಶಿಂಬಿ ಮುಂಡಿ ಹೆಚ್ಚಿ
ಒಂದು ಕುರಿ ರುಷ್ಕಿ ಹಿಂಡು	ಹೀನ್ನು ತೊಂಬಿ ಮುಂಡಿಯಿಂದ ನೀಲ	ಮೂಗು ತೊಂಡು
ಬೆಳ್ಳಿ ಇಂಧನಾಲ್	ಕ್ರಿಷ್ಟಿನೆ ಕೆಲಿ ಮುಂಡಿ ಗ್ರಂಥಿನೆ	ತೆಲೆ ಹಾಕಿ
	ಮಾಡಿ ಮುಂಡಿ ದೀಲುತ್ತೇ ಮುಂಡಿ ಮುಂಡಿ ಮುಂಡಿ	ಕರುಷ್ಕಾ ಮಿಂಡು
		ಉತ್ತರು ಮೂಡಿ
		ಏನ್ನಿನ ಇಂಡಿಕಿ

ಪಟ್ಟಮಾಡಿದ ಸುಧಿಗಟ್ಟುಗಳಿಗೆ ಸ್ವಂತ ವಾಕ್ಯ ರಚಿಸಿರಿ.

ನೀಂತು ನಿಂತು ವೆಲಿ ಕುಳಗೆ ಮುಂಡಿ ಹೆಚ್ಚಿತ್ತು.

ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡ ಭೂತಿಂಬಳಿಗೆ ಶಿನ್ನಿಮ್ಮುಕು ಕಂಡು ಗಾಂಧಿಂಬಿ ಕರುಷ್ಕಾ ಮಿಂಡಿತ್ತು.
ಮುಂದಿ ಸಿಕಿಯನೆ ಶ್ರೀರಾಜುದ್ದಿಲನೆ ಹುಂತ್ರಿಯುಗಿ ಶ್ರಿವಿಂಗೆ ಇಂಧಿ ಇಂಡಿ.
ಎನ್ನರ್ಖಿಯುತ್ತೂ ಮೂತೆನಾಂಬಾಗೆ ಮೂಗು ತೊಳಿಷಿಂಡೆ.

ಚಟುವಟಿಕೆ 13: ಪಾತ್ರ ಮಾಡಿಕೊಣಿ

ಆ ಕಥೆಯನ್ನು ಓದಿ. ಆ ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಪುರಾಜ, ಮಹಿಳಾ ಪಾತ್ರಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿ. ಹಾಗೆಯೇ ಇಲ್ಲಿರುವ ವಿವರಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಬಹುವಚನ ಪದಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಬರೆಯಿರಿ.

ಒಂದು ದಿನ ತಿಲೋತ್ತಮೆಯೆಂಬ ಅಪ್ಪರೆಯು ದೇವೇಂದ್ರನ ಅಣತಿಯಂತೆ ದೇವೇಂದ್ರನ ಸಭೆಗೆ ಹೋಗುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪ್ರಪ್ರದಂತನೆಂಬ ಗಂಧರ್ವನು ಆಕೆಯನ್ನು ನೋಡಿ ಇಪ್ಪತ್ತಿಂಬು ಬೆಂಷ್ಟಿದ್ದನು. ಇದಕ್ಕೆ ತಿಲೋತ್ತಮೆಯು ಕೋಪಗೊಂಡು “ಎಲ್ಲ ಗಂಧರ್ವನೇ ಸ್ವಾಮಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರೆ ಹೋಗಬೇಕಾದ ನನ್ನನ್ನು ಅಸುರನಂತೆ ಹೀಡಿಸಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನೀನು ಅಸುರನಾಗಿ ಜನಿಸು” ಎಂದು ಶಬ್ದಿಸಿದ್ದು. ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ಆವನು ‘ಮೂಕ’ನೆಂಬ ದಾನವನಾಗಿ ಹಂಡಿಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಮಂಡಿದನು.

ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅಜುಫನನು ಪಾಶುಪತಾಸ್ತ ಪಡೆಯಲೋಸುಗೆ ಶಿವನನ್ನು ಕುರಿತು ಇಂದ್ರಾಕೀಲ ಪರ್ವತದಲ್ಲಿ ತಪಸ್ಸಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನು. ಅಜುಫನನನ್ನು ಅನುಗ್ರಹಿಸಬೇಕೆಂದು ತೀಮಾರ್ಣವಿಸಿ ಬೇಡನ ವೇಷದಿಂದ ಬಂದ ಶಿವನು ಹಂಡಿಯ ರೂಪದಿಂದ ಇದ್ದ ಮೂಕ ದಾನವನನ್ನು ಅಟ್ಟಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದ ಬಾಣಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡಿದಾಗ, ಹಂಡಿಯು ತಪಸ್ಸಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಅಜುಫನನ ಕಡೆಗೆ ಆಭರಣಸುತ್ತ ನುಗ್ಗಿತ್ತು! ಅದನ್ನು ನೋಡಿ ಅಜುಫನನು ಅದರ ಮೇಲೆ ತನ್ನ ಬಾಣವನ್ನೇಸೆಯಲು ಹಂಡಿಯು ಸತ್ತು ಬಿದ್ದಿತು. ಆಗ ಹಂಡಿಯನ್ನು ಕೊಂಡ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಶಿವನಿಗೂ ಮತ್ತು ಅಜುಫನನಿಗೂ ಚಚ್ಚೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ, ಯಾದ್ಯಾದವರೆಗೂ ಹೋಯಿತು. ಆ ಯಾದ್ಯಾದ ನಂತರ ಶಿವನು ಅಜುಫನನ ತಪಸ್ಸನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿ ಪ್ರಸನ್ನನಾಗಿ ಅವನಿಗೆ ಪಾಶುಪತಾಸ್ತವನನ್ನು ನೀಡಿ ಹರಸಿದನು.

ವ್ಯಾಪ ಪಾತ್ರಗಳು: ದೇವೀಂದ್ರ, ಶ್ರೀಷ್ಟಿದೇಹ, ಕೃಜನ, ಶಿವ

ಮಹಿಳಾ ಪಾತ್ರಗಳು: ತಿಳಿತ್ರತ್ವಯಿ,

ವಕ್ವಚನ: ಶ್ರೀತ್ಯಿ, ವಣಿ, ಆಕ್ಸಿ, ಕೃಷ್ಣ, ದಾನವ, ಹಂಡಿ,
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ, ವಲ್ಲತ., ಬಾಣ

ಬಹುವಚನ: ಕ್ರಿತ್ಯಾಂಮಾ, ಶ್ರಾಂಗ್ರಹಿ, ಕ್ರಿತ್ಯಾರು, ದಾನವಾ, ಹಂಡಿಗ್ರಹ.

ಚಂಡುವಟಿಕೆ 14: ಪದಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸೋಣ, ಸಂಧಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸೋಣ.

ಅ. ಕೆಳಗಿನ ಪದಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸಿ ಮೂರ್ ಪದದ ಕೊನೆಯ ಸ್ವರಾಕ್ಷರ ಹಾಗೂ ಉತ್ತರ ಪದದ ಮೊದಲ ಸ್ವರಾಕ್ಷರವನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ
ಬರೆಯಿರಿ.

ಮಾದರಿ: ಮಾತಿಲ್ಲ =

	ಮಾತು + ಇಲ್ಲ	ಉ + ಇ
1. ಬೇರೊಬ್ಬ	ಬೈತಿ + ಇಂಬ್ಬ	ಉ + ಇ.
2. ಶಾಲೆಯಂದ	ಶೈಲೆ + ಇಂದ	ಉ + ಇ
3. ಹೂ ಬುಟ್ಟಿ	ಹೈಂದಿನ + ತ್ರೀಷ್ಟ್ರಿ	ಉ + ಇಲ್ಲ.
4. ನಿನಗಲ್ಲದೆ	ನಿನಗೆ + ಇಲ್ಲದೆ	ಉ + ಇ
5. ನೂರಾರು	ನೂರು + ಇರು	ಉ + ಇ
6. ಚೆಟ್ಟಿದಾವರೆ	ಚೈಟ್ಟಿ + ತಿದಾವರೆ	ಉ + ಇ
7. ಗುಡಿಯೋಳಗೆ	ಗೈಡಿ + ಯೋಳಗೆ	ಇ + ಇ.
8. ಹೊಸಗನ್ನಡ	ಹೈರಿಕ + ಕೆನ್ನಡ	ಉ + ಇ.

9. ಗುರುವನ್ನು = ಗುರು + ನ್ನು

ಎ + ನು.

10. ಮನೆಯಲ್ಲಿ = ಮನೆ + ಲ್ಲಿ

ಎ + ಲ್ಲಿ.

11. ರಾಮನಲ್ಲಿ = ರಾಮೆ + ಲ್ಲಿ

ಕ್ರಿ + ಲ್ಲಿ.

12. ಹೂವಿಂದ = ಹೂಬೆ + ಇಂದ

ಎ + ಇ.

13. ಅಡವಿಯಲ್ಲಿ = ಅಡವೆ + ಲ್ಲಿ

ಇ + ಲ್ಲಿ

14. ಮಳೆಗಾಲ = ಮೆಳೈ + ಕಾಲ

ಎ + ಕಾಲ.

15. ಕರುವನ್ನು = ಕರು + ನ್ನು

ಎ + ನು.

ಆ. ಬಿಡಿಸಿದ ಸಂಧಿ ಪದಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಸರಿಯಾದ ಬಾಕ್ಷಣಲ್ಲಿ ಬರೆಯಿರಿ.

ಆಂತರಿಕ ಸಂಧಿ	ಆಗಮ ಸಂಧಿ	ಆದೇಶ ಸಂಧಿ
ಮೊತ್ತಲ್ಲಿ	ಶಿಲ್ಪಿಯಂದ	ಮೆಳೈಕಾಲ
ರಾಮನಲ್ಲಿ	ಹಿಡಿತಿರುತ್ತಿ	ಹೂಬುಟ್ಟಿ
ಹೂಬಿಂದ	ಕರುಂಡಸ್ಸು	ರೆಚ್ಚಿದ್ದಾರ್ಥ
ಹೀಗಳನ್ನು	ಉನ್ನಿಯಾಗ್ತಿ	ಹೂಣಡನ್ನುಡಿ
ನೀರಿಂದು	ಗುರುಬಸ್ಸು	
ನೀರಿಂದು	ಗುರುಬಸ್ಸಿಗೆ	

ನನ್ನ ಕಲಿಕೆ

ಕ್ರ. ಸಂ	ಕಲಿಕೆ	ಸರಿ ಗುರುತು
1	ಲೇಖನ ಚಿಹ್ನೆಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಬರೆಯುವುದನ್ನು ಮತ್ತು ಓದುವುದನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.	
2	ಲೇಖನ ಚಿಹ್ನೆಗಳನ್ನು ನನ್ನ ಬರವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಬಳಸುತ್ತೇನೆ.	
3	ಗಾದೆ ನುಡಿಗಟ್ಟಿಗೆಗಳನ್ನು ನನ್ನದೇ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸುತ್ತೇನೆ.	
4	ಕಾಲ ಲಿಂಗ ಮುಂತಾದ ವ್ಯಾಕರಣದ ಅಂಶಗಳನ್ನು ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾಗಿ ಪ್ರಯೋಗಿಸುತ್ತೇನೆ.	

ಶಿಕ್ಷಕರ ಹಿಮಾಹಿತಿ

ದಿನಾಂಕ:

ಶಿಕ್ಷಕರ ಸಹಿ